

Velja po pošti: —
Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2-20
za Nemčijo ololetno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—
V Ljubljani na dom: —
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejemajo mesečno . . . 1-70
Sobotna izdaja: —
za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo ololetno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENE

Inserati: —
Enostolpna petstvarsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . „ 13 „
za trikrat . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznamila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petstvarsta po 18 vin.
Poslano: —
enostolpna petstvarsta po 30 vin.
Izbaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Polom francoske lajiške šole.

Francozi prihajajo do dragocenega spoznanja, da jih je njihova preznana lajiška ali svobodna šola, v katero je merodajna javnost stavila toliko upov, popolnoma razočarala. Značilno za današnje razmere na Francoskem je, da celo veliki svobodomiselniki dnevniki in revije objavljajo zelo ostre kritike o sedanjem šolskem sistemu in njegovih »uspehih«, ki ugledu Francoske zelo škodujejo. Veliko pozornost pa je vzbudil članek v glavnem liberalnem listu »Journal des Debats«, ki z redko prostodušnostjo podaja sliko popolnega ruina francoske lajiške šole. Članek pravi v glavnem tako-le:

Sola plemenitim namenom vseh tistih, ki so jo zasnovali kot zavod za pospeševanje pravnosti, omike in patrio- tizma, ni ustregla. Še več, njena orga- nizacija, poslovanje in uspehi njenega pouka so narod popolnoma razočarali. Šola je sicer brezplačna, toda za vse, kar ne spada h predpisanemu učnemu redu, je treba šolnine v denarju (n. pr. za nadzorstvo učiteljevo pri izgotavljan- ju šolskih nalog od strani učencev, za dopolnilne kurze). Zakon določa sicer obligatorični šolski obisk, toda na ti- soče učencev ne prestopi šolskega pra- ga, ali pa le za kratko dobo. Statistika je dokazala, da manjka vsako leto dne 1. decembra povprečno 500.000, dne 1. junija pa 1.200.000 do 1.300.000 šol- skih otrok. Takih horendnih šolskih zamud celo pred letom 1871, ko je ve- ljala še splošna šolnina, nikdar ni bilo. Stariši so plačevali, pa so tudi strogo pazili na šolski obisk otrok. Danes pa se nikdo za to ne meni in je tudi šolska nadzorovalna oblast brez vsake moči. »Bankrot šolskih komisij« na Franco- skem je danes beseda-krilatica.

Lajizacija francoske ljudske šole se je prvotno tikala le učiteljstva, po- zneje pa osvojila tudi duh pouka. Pr- votni prosti šoli, ki bi vzgojila ljudi plemenitega mišljenja in srca, so vtis- nili pečat ozkosrčnosti, ji dali polemič- ni in fanatični značaj. Beseda »svetna vzgoja« je dobila pomen »protiverske«. Šola je dobila v imenu nevtralitete več ali manj ateistiški značaj. Celo večno- veljavni principi morale so se morali podvreči »evoluciji«, ker si je vse že- lelo nove svetne, socialne in državljanske morale. Zato se je tudi iz šolskih

knjig dosledno črtalo vse, kar spomi- nja na Boga.

Tako omenjeni list. Še žalostnejša pa je slika franco- ske svobodne ljudske šole, če jo gleda- mo v luči njenih uspehov. V listu »Eco de Paris« je pred tedni neki visoki funkcionar zapisal te-le značilne besede: »Mladi učitelji, zlasti tisti, ki so komaj dovršili svoje nauke, nimajo nobene moralnega prepričanja. Njihovi nraštveni nazori so še veliko slabši kot njihovo intelektualno življenje. Samo v nečem so na jasnem, da je nam- reč treba učiteljsko delo zmanjšati, plače pa zvišati.« Totalne neuspehe v intelektualnem oziru pa kažejo sledeča dejstva: »Pri rekrutni izkušnji 1. 1912 se je izkazalo, da je bilo med 227.068 vo- jaškimi novinci 50.800 (torej 22,4 odst.) takih, pri katerih se ni mogla konsta- tirati »skoro nikaka izobrazba« in so jih smatrali za analfabete. V departe- mentu Morbihan je bilo med 2135 re- kruti 808 skoro popolnih analfabetov, 274 vojakov pa popolnih ignorantov.

Dejstvo je, da več kot petina lani potrjenih francoskih vojakov ni- ma ne samo nobene ljudskošolske iz- obrazbe, marveč niti najenostavnejše- ga znanja. Iz opisanih dejstev sledi, da ni niti enega kolesa v našem šolskem aparatu, ki bi ne imel obžalovanja- vrednih razpok. Pametni pre- okret k resničnemu šolske- mu potku bi bil tedaj neob- hodno potreben. Učiti se pisanja, čitanja in računanja, znati, kako po- stanem pošten državljani, to je vzgojni minimum, ki ga lahko vsak učenec do- seže. Stremljenje po tem minimumu iz- obrazbe je sicer uborno, toda če se to doseže, tedaj Francije ne bo več zadela sramota kot leta 1912, ko je bila skoro četrtina rekrutov ignorantov.«

Tako uničujoče sodbje Francozov o lastnem svobodnemiselnem šolstvu še nismo čuli. Duhovi se vzbujajo iz fra- masonske hipnoze.

Optimistično presojanje razmerja med balkanskimi zavezniki.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Belgrad, 19. maja 1913. Oficiozno se poroča: **Srbsko-bulgarski spor se zadnja dva dneva mnogo mirneje presoja in mnogo indi- cij opravičuje optimizem.** Pomirjevalni ton merodajnih bulgarskih izjav har- monira sedaj z mirnim razumevanjem,

ki se že nekaj časa uveljavlja v srbs- kih merodajnih krogih. Veliko nevoljo vzbujajo alarmantne vesti, ki se širijo preko Dunaja in ki nimajo nobene stvarne podlage, marveč gre le za pre- tiravanje in neopravičeno uvaževanje neodgovornih in nepremišljenih napa- dov in senzacij gotovega časopisja ali brezvestnih korespondentov. Tudi tu- kajšnji resnejši listi pišejo jako mirno in izražajo nado v uvidnost bulgarskih državnikov.

Danes so se, kakor se zdi, končala posvetovanja srbskih merodajnih kro- gov, ki so trajala vse dni minolega ted- na. Vojvoda Putnik je danes odpotoval v Skoplje. Spalajković odpotuje nazaj v Sofijo. Pogajanja med vladama se bodo vršila na prijateljski način na podlagi stvarnih argumentov. Poizku- silo se bo vse, da se izogneta ne le kom- plikacijam, marveč tudi vsakemu raz- sodišču ali presojanju od strani vele- sil — vsaj v glavnih temeljnih vpraša- njih. Vesti o ultimatih in aneksiji oku- piranih teritorijev najodločneje dementi- rirajo.

Zdi se, da se bodo zvezne vlade med sabo tako sporazumele, da se bo- do pogajanja o razdelitvi ozemelj vr- šila skupno kakor en sam kompleks in istodobno ob udeležbi vseh štirih za- veznikov. Samo med Srbijo in Črno- goru bi utegnili teritorijalna vpraša- nja priti kasneje na red in se bodo re- šila skupaj z ostalimi vprašanji o bo- dočem razmerju med obema srbskima državama. Med Srbijo, Bulgarijo in Gr- ško se bo vsekakor poizkušalo že te dni rešiti vsa razdelilna vprašanja v celot- nem kompleksu. Ravno tako se zdi, da se bo tudi mirovna pogodba v Londonu podpisala istodobno od strani vseh za- veznikov, ker je Bulgarija sedaj prista- la na to, da se vzemo v pogodbo garan- cij za rešitev vprašanj, ki interesirajo ostale zaveznike.

Vsekakor se v poučenih krogih tr- di, da za sedaj niso umestne alarmant- ne vesti in da je veliko upanja, da se doseže miren sporazum. Na vsak na- čin si vsi oni faktorji, ki jim je na tem, da se negotovosti čim preje napravi konec, — iz vseh sil prizadevajo, da se zagotovi mir, katerega zavezniki sami najbolj žele. O sklepih in odločbah srbs- kih državnih posvetovanj, ki so se vršila v zadnjih dneh, javnost ne izve najmanjše stvari in se varuje o njih največja tajnost, ker niso samo princi- pielne, nego tudi taktične narave. Gotovo je samo to, da Srbija in Grčija zahtevata medsebojni teritorijalni do-

tik in v glavnem desno stran Vardarja. O kakih najnovejših propozicijah bul- garske vlade doslej tu še ni ničesar po- zitivnega znanega. Verjetno pa je, da se bo tekom tedna posrečilo dobiti po- zitivnih obvestil o namerah bulgarske vlade.

NOTRANJE POLITIČNE ZADEVE.

Pred politično razpravo v poslaniški zbornici. — Za nemško pisavo na želez- nica. — Nižjeavstrijska deželna kr- ščansko socialna stranka. — Dr. Un- gerjev naslednik.

Z Dunaja se poroča, da je Stürgkh sklenil, da v svojem današnjem govoru o zunanjem položaju ne bo govoril, marveč se bo pečal le z notranjimi za- devami in se bo zunanjih zadev zgolj dotaknil. Zunanji minister je namreč inenja, da bi o zunanjih zadevah mogel Stürgkh le govoriti, če bi zbornica jamčila, da se debata ne vrši, a zborni- ca je izjavila ne in ravno v sedanjem trenutku noče molčati; vsled česar je Berchtold umaknil poročilo Stürgkhu- vo o zunanjem položaju in izjavlja, da spadajo zunanje zadeve v delegacije. Prvi govori danes dr. Korošec, za njim govori dr. Gross; zunanja razprava bo trajala do 28. t. m., 27. zboruje zopet konvent seniorjev, da določi nadaljni spored. Dr. Schürff vložil danes v zbor- nici interpelacijo, v kateri se jezi, ker se po državnih železnicah vedno bolj odstranja kurentna nemška pisava, ker da delajo na to Nemcem sovražni vpli- vi. — Nižjeavstrijska deželna krščan- sko socialna stranka je imela dne 19. t. m. svoj strankarski shod, na katerem so naglašali, da hočejo biti enakovred- ni soborilci drugih nemških strank. Obsodili so nečuvstvo postopanje svo- bodomiselnega dijaštva v Gradcu proti krščanskemu dijaštvu in zahtevali po- polno enakopravnost na vseučiliščih. Zahtevali so državno policijo za mesta z vseučilišči in izjavili, da bodo kr- ščanski socialci na deželi brez kompro- misa samostojno nastopili in želeli, da bi postal Gessmann zopet državni poslanec. Obsodili so tudi slabotno po- stopanje naše diplomacije ob balkanski krizi. — V parlamentarnih krogih se trdi, da državni zbor ne bo zboroval čez prvo polovico meseca junija, nakar se prične poletne počitnice. Z vodilne parlamentarne strani se pa poroča, da se konča poletno zasedanje šele kon- cem junija. — Zasebno se z Dunaja po- roča, da postane predsednik državne- ga sodišča sedanjí podpredsednik pl.

LISTEK.

Komita.
(Bulgarski spisal Ivan Vazov. — Poslove- nil Jaklič.)
(Konec.)

Polnoč je že minula, ko je zapuščal Mladen vas in sedaj je hitel k vlaku.

Dosedaj ni naletel na nikogar, nihče ga še ni videl.

Vas je bila prazna, izumrla; to ga je veselilo, ker je hotel, da je njegov prihod in tega vzrok neznan. Šele sedaj se je spomnil, da se je pregrešil proti vojaški disciplini.

Hitel je dalje, ker ni vedel za uro in bal se je, da se zdani, predno dospe do vlaka.

Močan veter je pričel vleči čez polje in mračno je bučal med drevjem.

Ko je Mladen tekkel že dober kos po polju, je naenkrat zapazil visok svit. Ozrl se je. V dalji je ugledal rdeč plamen na razorih. Veter je plamen rdečgal in vne- mali so se novi razori. In cela okolica je malikovala svetlemu morju in po polju se je ogenj čim dalje bolj širil.

Naenkrat je začul Mladen korake v bližini. Prestrašeno se je ozrl in videl je dve postavi, ki sta hiteli proti njemu. Dva

kmeta sta bila iz njegove vasi. Urno je skočil v grmovje in hitel dalje. Prepričan je bil, da ga kmeta nista videla.

Pomirjen je tekkel dalje in zopet se je ustavil, da je opazoval požar.

Pogled ga je zabodel. Koliko člove- škega dela je bilo uničenega.

Jasno je bilo, da je zažgala polje iz hudobije zločna roka! Mladen je v tem videl zase slabo znamenje. Tekel je tam, a zlokobni ognjen svit mu je neprestano sledil. Ko se je skril za grčem, se je od- dahnul Mladen.

Njegovi tovariši so vsi trdno spali. Mladen je padel na zemljo in zaspal v onem hipu, ko se je prikazala zarja na nebu.

Most je bil kmalu popravljen in vlak je lahko nadaljeval svojo pot.

Popoldne so došli v svoje določeno mesto.

Drugi dan zvečer je bil Mladen pokli- can k predstojniku. Zelo se je začudil, za- kaj je bil poklican. In njegovo začudenje se je izpremenilo v grozo, prebledel je, ko je zagledal pri predstojniku Miloša, Cenki- nega očeta.

»Ali me je kdo videl?« si je mislil.

»Ne, o tem ne vé nihče. Miloš me go- tovo hoče obdolžiti tega, kar sem dejal ob odhodu. To mi vendar ne bo škodovalo.«

Častnikov obraz je bil strog.

Mladen je stal pred njim kot kamenit steber.

»Mladen Rajčev, ali si se kam odstra- nil, ko ste se ustavili pri poškodovanem mostu?« ga je vprašal častnik.

Mladen je takoj spoznal, da vedo za njegov izlet v domačo vas. Gotovo sta ga kmeta spoznala in naznanila. Trdno je bil odločen ne lagati, povedati golo resnico in tudi kazni pretrpeti. Samo nekaj ni hotel povedati, da je videl Cenko. Rajše umre, kakor da bi to povedal. In vedel je tudi, da bo držal svoj sklep. Njegova odločnost je bila jeklena.

Mladen je bil eden onih strogih kme- tov. Teh je pri nas mnogo, ki imajo trd, neupogljiv značaj. V zadnji vojski so se pokazali v svoji brezmejni potrpežljivosti in redki brezčutnosti, ki je podobna po- polni brezbrzičnosti, in to so kazali še celo ranjenci pod zdravnikovim nožem.

Mladen je izgovoril, da je bil v domači vasi.

»Kaj si tamkaj počel?«

Mladen je molčal.

»Lazeš! Ti nisi bil v naši vasi, temveč na naših poljih!« je kričal Miloš.

To je bilo za Mladena veliko prese- nečenje.

Gotovo ni vedel nihče za obisk. To ga je veselilo, ali zakaj se je Miloš tako jezil. Po čemu je prišel semkaj? Vsega tega ni Mladen umel.

»Kaj si delal na Miloševem polju?« je vprašal častnik, ker zdelo se mu ni vredno

vprašati, kaj je delal v vasi, ker bil je pre- pričan, da tamkaj ni bil Mladen.

Šele sedaj je uvidel Mladen, česa ga dolže. Zažgano polje je bilo Miloševo in ta ga sumi požiga, tako groznega zločina! Ta misel ga je razjezila, a je dejal mirno:

»Bil sem v vasi. Na Miloševem polju nisem bil in tudi nimam tamkaj ničesar iskati.«

Pred njegove oči sta stopila ona dva kmeta.

Častnikovo čelo je potemnelo.

»In zakaj si zadnjič pretil Milošu!« je vprašal in pokazal častnik na Miloša.

Začudeno je pogledal Mladen Miloša. »Zakaj se delaš sedaj neumnega!« je kričal Miloš. »Gospod častnik, vprašaj ga, ali mi ni grozil, da me požene s petelinom v zrak?«

»Odgovori!« je velel častnik.

»Grozil sem mu!« je odgovoril Mladen.

Ta odkriti odgovor je začudil častnika in ugajal mu je zelo. Mladen si je pridobil pomilovanje, a k nesreči so vse okoliščine govorile proti njemu. Častnik ni prav nič dvomil, da ima pred seboj pravega po- žigalca.

»Odpelji ga na stražo,« je ukazal straž- niku.

Ko so Mladena odpeljali, se je obrnil častnik k Milošu:

»Čudo, fant ni prav nič podoben.«

»E, prefrigan lump je, gospod stotnik.

Grabmayr, podpredsednik pa grof Adalbert Schönborn.

NOVI BOJI LAHOV V TRIPOLISU.

»Agenzia Stefani« poroča iz Ben-gazija o rekognosciranju generala Mambrettija v Sidi Gavbi in v Ras-Elainu 16. majnika. Prvi del operacij je izpadel za Lahe sijajno. Lahji so osvojili močno utrjene sovražnikove postojanke, levo krilo so pa sovražniki napadali, ko so Lahji počivali. Lahji so v teh bojih izgubili mrtvih 7 častnikov in 72 mož, ranjenih je pa bilo 29 častnikov in 250 mož.

VELIKI VOJAŠKI NEMIRI NA FRAN-COSKEM.

Nemški listi poročajo: V Toulou so vojaki 77. brigade, pešpolkov št. 146 in 153 zopet priredili javno proklamacijo, ker so pod orožjem pridržali letnik 1910. Zbralo se je do 100 vojakov, ki so hoteli skupno v mesto korakati. Krajni poveljnik polkovnik Beuchon je pol-kusil vojake pomiriti, a ker se mu to ni posrečilo, je poslal nad upornike pe-hotno patruljo, orožnike in dragonce. Manifestanti so pobegnili. Neki deset-nik, ki mu je bilo ukazano voditi pa-truljo proti manifestantom, se je branil ukaz izvesti. Ko je neki major na vežbališču vojake demonstrante miril in jih pozival, da naj ne demonstrirajo, so vojaki klicali: »Rajši gremo na voj-sko, kakor da tri leta služimo!« Enega poročnika so vojaki pretepli. Francoski zbornici je 19. t. m. poročal vojni mi-nister, da bodo znašali stroški, ker se je pod orožjem pridržal letnik 1910, 400 milijonov frankov.

Pariz, 19. maja. V vojnem minist-rstvu izjavljajo, da ni bilo v Toulou no-benega upora. Nekatere politične stran-ke so priredile demonstracijske izjave proti pridržavanju letnika 1910. Mestni poveljnik je dal trobiti alarm, zato da se je vojaštvo pridržalo v vojašnico, ker je hotelo poveljništvo preprečiti, da bi se vojaki udeležili demonstracije.

Balkanski zapletljaji.

NAŠE VOJAŠTVO.

Dunaj, 19. maja. »Militärische Rund-schau« poroča: Pri četah v Bosni, Her-cegovini in v Dalmaciji se sme 8 od-stotkom vojakov dovoljevati dopust do štirinajst dni.

POLOŽAJ V SKADRU.

Skadar, 19. maja. General Bečir je moral mesto popolnoma zapustiti. Sto-ril je to v petek. Le malo Črnogorcev je še v mestu ostalo. Črnogorski čast-niki smejo hoditi po Skadru s sablja-mi, črnogorski vojaki pa ne. Taraboš, Brdico, Bardanjol in ostale utrjene po-stojanke so Črnogorci popolnoma za-pustili. Topove so Črnogorci prepeljali v Rjeko in Virpazar. 5000 Albancev sme ta mesec v Skadar, da bodo neoboro-ženi navzoči ob zahvalni službi božji v katedrali. Mesto je mirno, a brez skrbi še niso. Z gora dohajajo vznemirljiva

poročila. Pred dnevi je hotelo več ro-dov iz Tirane, ki so vsi Essad paši udani, priti v Skadar pod pretvezo, da slave osvoboditev Skadra, dejansko pa zato, da provzročijo nemire. Rodova Hoti in Grudi, ki sta po poslaniški konfe-renci Črnigori pridejama, nočeta o črnogorski nadvladi ničesar čuti. Podpi-rajo jih vsi Malisori. Deputacija duhov-nikov in menihov je prijezdila v Skad-ar in prosila nadškofa, naj velesile obvesti, da ne pripuste, da pride del njih bratov pod Črnogoro, predvsem pa ne rodova Hoti in Grudi, ki se že sto-letja za svojo svobodo borita.

MED ZAVEZNIKI.

Dunaj, 19. maja. »Jugosl. koresp.« poroča iz Sofije: Ministrijski predsednik Gešov je nekaterim poslancem podal z ozirom na bulgarsko-srbski spor po-mirjevalne izjave. Zatrjeval je, da de-lujeta obe vladi na to, da se spor mirno reši. Bulgarski kabinet je dobil pomir-jevalne izjave iz Beograda, po katerih se lahko sklepa, da žele na Srbskem kakor na Bulgarskem rešitev v vzajem-nem sporazumu. Razume se, da ne mo-re sprejeti Bulgarska za podlago poga-janja nič drugega kakor sklenjeno po-godbo. Ne more se govoriti o tem, da bi bila padla ta pogodba in da bi se bili žrtvovali bulgarski interesi. Gešov je izjavil, da so vse vesti o umikanju Bul-garske v teritorijalnem vprašanju ne-osnovane. Besede ministrskega pred-sednika so napravile na poslance ugo-den vtisk.

Beograd, 19. maja. Srbski poslanik v Atenah, Bosković, je došel v Beograd. Kralj ga je v avdienci zaslišal. Bivanje srbskega atenskega poslanika v Bel-gradu je povzročilo neutemeljene go-vorice o sklenjeni posebni pogodbi med Srbi in Grki.

Dunaj, 19. maja. »Südslawische Korrespondenz« poroča iz Aten: Če tu-di se oficiozno izjavlja, da Srbija in Grška nista sklenili vojaško pogodbo, vojaški krogi vztrajno trde, da se taka pogodba sklene. Neki politik je izjavil, da take pogodbe niti ni potrebno skle-niti, ker bi v slučaju potrebe obe dr-žavi brez pogodbe skupno nastopili.

Beograd, 19. maja. (Uradno.) Izmiš-ljeno je poročilo nekega angleškega li-sta, češ, da sta sklenili Grška in Srb-ska pogodbo in da sta formalno anek-tirali okupirana ozemlja.

Solun, 19. maja. Včeraj so se blizu postaje Salamanli ob progi Solun-Doi-ran zopet spopadli grški in bulgarski vojaki. Tu pa spopadu ne pripisujejo večje važnosti. Bulgari so po poročilih iz Serresa izkušali zbrati več četaških čet, oblasti so pa rekvirirale živino za armado.

Beograd, 19. maja. (Izvirno.) Za po-jasnitev srbskega stališča glede razde-litve teritorijev so jako važni naslednji približni podatki iz tabele, ki se je da-nes objavila: Bulgarska je osvojila 59.000 km², Srbija 60.000 km², Črnogora 5000 km², Grška brez otokov 30.000 km². Od teh teritorijev bi po bulgarskih aspiracijah imelo pripadati: Bulgariji

87.000 km², Srbiji 26.000 km², Črnigori 7000 in Grški 11.000 km² — vse to pa z izključitvijo Albanije v izmeri 26.000 km². Po srbsko-grškem stališču bi imela dobiti Bulgarija 61.000 km², Srbija 36.000, Grška 27.000 in Črnagora 7000 km². Po bulgarski razdelitvi bi po vojni merila celokupna Bulgarija 183.000, Srbija 75.000, Črnagora 16.000, Grška 76.000 km²; po srbsko-grški raz-zdelitvi pa: Bulgarija 157.000, Srbija 85.000, Grška 92.000, Črnogora 16.000 km². Prebivalstva pa štejejo: Bulgari-ja 6.600.000, Srbija 4.100.000, Črnagora 500.000, Grška 3.500.000 duš. Pred vojno je znašalo razmerje po velikosti teri-torija nasproti Bulgariji: Srbija 50 : 100, Črnagora 9 : 100, Grška 67 : 100. Po bulgarski razdelitvi pa bi znašalo isto razmerje nasproti Bulgariji zdaj: Srbija samo 41 : 100, Črnagora 9 : 100, Grška 40 : 100. Razmerje prebivalstva, ki je bilo prej 70 : 100, 7 : 100 in 60 : 100, bi bilo po vojni po srbski razdeli-tvi naslednje: Srbija 68 : 100, Črnagora 7 : 100 in Grška 53 : 100. Pred vojno je teritorij ostalih treh zaveznikov znašal nasproti Bulgariji 126 : 100, po vojni pa naj bi po bulgarski razdelitvi vladalo razmerje 90 : 100, to je vse ostale zvezne države naj bi merile 10% manj nego Bulgarija sama. Srbija za-hetva teritorialno razmerje 124 : 100; razmerje prebivalstva, ki je preje znašalo 126 : 100, bi bilo sedaj 128 : 100. Po srbski razdelitvi bi dobila Bulga-rija 10.000 km² manj teritorija, kate-rega dobi Srbija, toda zato pa dobi 17.000 km² več v Trakiji, ki ni bila v pogodbo sprejeta, dočim je bila za Sr-bijo v pogodbi predvidjena Albanija. Po srbski razdelitvi bi ostalo razmerje isto kakor sedaj, tako da bi se ravno-težje ne izpremenilo in bi bila Bulga-rija še vedno skoro dvakrat tako ve-lika kakor Srbija. Mobilizirale pa so borcev in neborcev ter trenaja: Bulga-rija 450.000, Srbija 402.000, Črnagora 45.000, Grška 150.000; vojna je stala, ako se računa na vojaka skozi 200 dni po 5 frankov na dan in za vsakega pa-dlega ali nesposobnega, ki jih je imela Bulgarija, 40.000, Srbija 21.000, Črna-gora 8000 in Grška 6000. — po 15.000 frankov: Bulgarijo 1050 milijonov, Sr-bijo 717 milijonov, Črnogoro 165 mili-jonov in Grško 340 milijonov. Po bul-garski razdelitvi bi stal vsak kvadratni kilometer dobljenega ozemlja: Bul-garijo 12.000 fr. in 46% enega človeške-ga življenja, Srbijo 27.000 frankov in 80%, Črnogoro 23000 frankov in 10%, Grško 30.000 frankov in 55% enega člo-veškega življenja; po srbskem stališču bi bila razdelitev pravičnejša in bi stal vsak pridobljeni kvadratni kilometer ozemlja: Bulgarijo 17.000, ozir. 65%, Srbijo 20.000, ozir. 60%, Črnogoro 25.600, ozir. 11% in Grško 14.000 fran-kov, ozir. 22%. V vsakem slučaju pla-čata Srbija in Črnagora pridobljeno ozemlje najdražje; vendar pa se po srbski razdelitvi razmerje nekako iz-enači, dasi bi bila Bulgarija še vedno na boljšem, — po bulgarski razdelitvi pa bi Bulgarija dobila svoje teritori-alne pridobitve več nego dvakrat ce-nejše nego ostali zavezniki.

ODTRANSPORTIRANJE TURŠKIH VOJAKOV.

Carigrad, 19. maja. Odpošiljatev turških vojakov iz Albanije v Turčijo je zadelo na težave. Upirati so se pri-čeli Grki, ki so prvotno dovolili, da se smejo turški vojaki iz Albanije vrniti v Turčijo. Dve velesili sta tozadevno v Atenah posredovali. Vse turške vojake izkrcajo v Beirutu, bolnike pa v Izmi-du. Podoben načrt, da se del vojakov izkrcava v pristaniščih Črnega morja, se je na ugovor Bulgarije opustil.

CARIGRAD PRED USODNIMI DO-GODKI.

London, 19. maja. »Daily Chroni-cle« poroča iz Carigrada: Enver beg je bil, ker se je bavil s politiko, kazno-van od poveljnika armade pri Čataldži Abuk paše s 40dnevnim zaporom. Ve-liko vezir je brzojavil, naj puste Enver bega na svobodi. Poveljnik pa je od-govoril, da sprejema ukaze samo od vrhovnega poveljnika Izet paše, sicer pa od nikogar ne.

Carigrad, 19. maja. Boje se, da iz-bruhne novo vojaško gibanje, ki bi uvedlo vojaško diktaturo. Branilec Od-rina, Sukri paša, bi postal diktator.

Izpred sodišča.

KOČEVSKI VELEIZDAJNIŠKI PROCES.

Obtožen je finančne straže paznik Jože Česnik, rojen na Planini. Pri prvi obravnavi je bil oproščen, nakar se je državni pravdnik pritožil. K včerajšnji novi obravnavi obtoženec ni prišel — zagovarja ga

dr. Žitek. Obtožnica ga dolži, da je govoril v gostilniški kuhinji v pričlo gostilničarke Hönigman med drugim pogovorom o vojski na Balkanu tudi sledeče: »Če nas dajo dol«, bomo prec robce na bajonete nasadili in šli na drugo stran«.

Prva priča Natalija Hönigman, 23 let stara gostilničarka v Kočevju, je med dru-gim izpovedala, da je Česnik neki večer v kuhinji dejal: »Ja, le naj nas dol dajo, mi bomo prec naše »šnajctihelne« na bajonete dali in rekli, na, tukaj nas imate.« — Ko je ona rekla: »Če pridejo Srbi sem, bodo nosove in ušesa rezali,« je on dejal: »Tako daleč ne sme priti, bomo prej puške na tla postavili.« Izpove, da so vrata od kuhinje poleg stranišča in mora vsak mimo teh vrat. Izpove tudi, da je bil Česnik njen stalni gost.

Druga priča, 15letna služkinja Hönig-manove, Jožefa Pelko, je izpovedala, da je Česnik prišel na kavo v kuhinjo in je na opazko gospe Hönigman, če misli Česnik, da nas ne bodo, dejal: »Do tega ne bo prišlo, ker bomo mi puške prej na tla posta-vili in šli na drugo stran.« Pove tudi, da so bila vrata od kuhinje odprta.

Tretja priča Basilio Pregel, tajnik poljedelske šole v Kočevju, je izpovedal, da mu je gospa Hönigman pravila, da je Česnik rekel: »Če bo s Srbom kaj, bomo mi robce na bajonete dali in k njim šli.« On da je nato odgovoril, da to ne bode tako hitro šlo, ker jih bodo pomešali z raz-nimi narodnostmi. Med tem pogovorom je prišel Česnik. Pripoveduje dalje, da je v kavarni Fridl bilo tudi o tem govorjeno in da so se gostje jezili in rekli, da Česnik za-sluzi, da ga takoj zaprejo.

Po zaključitvi dokazovanja je državni pravdnik dr. Kremžar preduragal obtož-bo, in sicer, da se je izrazil: »Če nas dajo dol bomo prec robce na bajonete nasadili in rekli: tu nas imajo« — da se naj radi tega kaznuje po § 305. k. z. Zagovornik dr. Žitek je v tritetrturnem zagovoru do-kazoval, da se to dejanje ne more kvalifi-cirati po § 305. k. z.

Sodni dvor je Česnika krivim spoznal po § 305. k. z. in ga obsodil v tritedenski zapor, vračunajoč 14dnevni in 18uri pre-iskovalni zapor.

SODNA RAZPRAVA PROTI PAVLU KUNSCHAKU

se je včeraj pričela. Policija je poskrbela, da niso ljudje mogli vlomiti v porotno dvo-rano, v katero so dovolili vstop le poslan-cem, svojem porotnikov in častniškem poročevalcem. Povabljenih je do 40 prič, med njimi tudi poslanca Domes in David. Kunschak je vstopil v porotno dvorano krepko, oblečen je priprosto, lica so rdeča, navidezno miren si je ogledoval občinstvo. Obtožbo zastopa l. državni pravnik dr. pl. Langer, obtoženca zastopa dr. V. Raben-lechner. Ko se prečita obtožnica, ki jo je Kunschak mirno poslušal, odgovori Kun-schak na vprašanje predsednika, če je kriv: »Res je, da sem Schuhmeierja ustrelil, a obtožnica se ne vjema z dejstvi.« Obtože-nec nato prizna, da je načelno nameraval Schuhmeierja usmrtiti. Izpove, da je ob-iskoval šestrazredno ljudsko šolo in da se je naučil knjigovodstva v nižjeavstrijskem obrtnem društvu. Do 22. leta je stanoval doma. Izučil se je livarstva v Uebelhrovi tvornici, kjer je služil tudi tri leta kot po-mochnik. Ko je služil pri trvdki Uebelhör, je bil član socialnodemokratskega izobra-ževalnega društva. Kunschak izpove, da ni nameraval usmrtiti Schuhmeierja, marveč ga je hotel le močno raniti. Kaki politični stranki ni nikdar pripadal, pač je pa bil član socialnodemokratske kovinarske zve-ze. V Solnogradu je pristopil katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov, a je iz-stopil, ker je bil predsednik prehud in ker se ni ples trpel, nakar je zopet pristopil socialnodemokratski organizaciji. Kunschak je potoval nato v južno Ameriko, v Argen-tiniji je ostal dva mesca, nato je odpotoval v južno Afriko, iz južne Afrike je šel nazaj v Argentinijo, nato pa v London. Kunschak se je nato vrnil v Avstrijo, a rdeči strokov-ni zvezi ni hotel več pristopiti, vsled česar je izgubil na zahtevo rdečkarjev delo pri trvdki Schuckert. Zaupnika socialne de-mokracije sta bila zaradi tega obsojena. Socialna demokracija ga je nato pregnala od dela pri trvdki Graf & Stift. Izpove, da je na Schuhmeierja streljal, ker je smatral, da je Schuhmeier breznačajan. Kunschak je tudi izpovedal, da je bil oče z njim zelo strog in da je bil eden njegovih bratov v norišnici.

Otvoritev prve hrvaške umetniške raz-slave v Pazinu.

Pazin, 18. maja 1913.

Ko smo pripravljali današnja umetni-sko razstavo, nas je navdajala neka boja-zen, kako se nam bo vsa stvar iztekla, vsaj je bil to prvi tak kulturni poizkus v Pa-zinu.

Danes pa nam srce igra v veselem iz-nenadenju. Uspeh je nadvse krasen, tako da je bilo radostno presenečeno ne samo

Kaj se ni zviljal kot pri spovedi? Komitov sin ali more biti drugačen?« ga je prekinil živahno Miloš.

Častnik ga je samo ostro pogledal in odšel iz sobe.

Mladena so izročili sodišču.

Mladen je bil obsojen na tri leta ječe.

• • •

Že nad pet mesecev je sedel Mladen v ječi.

Nekega dne se je mladi vjetnik silno razburil. Za orožnikom je videl stopati v njegovo celico Miloša, Cenkevega očeta.

»Moj sin!« je zaklical Miloš ves iz sebe. »Le korajžo! Izpuščen boš iz ječe! Nedolžen si! Prokleti Stano je zažgal moja polja. Sam je priznal. No, pridi no k meni!«

Mladen ni verjel besedam. Žandar je potrdil Miloševe besede in prebral mu je razglas, glasom katerega je bil Mladen oproščen vsake kazni.

»Sinko, ali mi moreš odpustiti, ker sem ti storil toliko krivico,« ga je prosil Miloš skoro solzan. »Zakaj nisi takrat govoril resnice. Sedaj vidiš, kaj si si na-pravil.«

»Saj sem vendar dejal, Miloš, da tvo-jeja polja še videl nisem.«

»Seveda, sedaj verujem. Ali ko so te sodniki vprašali, zakaj nisi takrat govoril, kje si bil in kdo te je videl v vasi?«

Mladen je pomislil. »Zakaj nisem po-vedal, radi Cenke.«

»Kako to? Radi Cenke?«

»Poslovit sem se bil šel k njej. Takrat sva si prisegla, da se poročiva.«

Gledal je Milošu v oči in tega ni obšla teza, temveč drugo čustvo.

»Tako je bilo torej. Torej se resnično ljubita, Ti in Cenka? Zato je tako za-

lostna! In niti besede ni izpregovorila. In prosi me sedaj za Cenko, dam ti jo. Vsi se bodo veselili.«

»Storiš tudi prav, Miloš, ker drugače bi jo vzel z silo, kakor se to spodobi za vojaka,« je zaklical veselo Mladen.

»In če bi jo dal komu drugemu, ali bi mi zažgal?«

»No, no, Miloš. Saj me poznaš.«

»Od sedaj sem tvoj oče, ali razumeš? Oče, ne zmoti se, komita,« je zaklical na-videz smehljaše Miloš in odpeljal Mladena domov.

• • •

Na željo srečnega Miloša se je vršila zaroka Mladena s Cenko še isti večer. Po-roka pa osem dni kasneje.

Na poročni dan se je raznesla vest, da je izbruhnila srbsko-bulgarska vojna.

Drugi dan je odrinil Mladen na bojno polje.

Nič niso pomagale prošnje in solze mlade, obupajoče žene. Mladen se ni dal omečiti. Na Milošovo prošnjo je dobil te-den dopusta, a Mladen ga je zavrnil z be-sedami:

»Moja žena, moja družina, moje vse je moja domovina, dokler se v njej nahaja sovražnik.«

In šel je od enega ženitovanja do dru-gega — krvavega.

Ni se več vrnil. Svoje hrabro življenje je izdihnil na gričih pri Caribrodu.

Za spomin je imela Cenka od njega edinega sinka, lepega, modrookega angel-čka. Vpil je na vse grlo in bil je svoje-glaven

Večkrat, kadar je vnuk vlekel starega očeta za ušesa, je govoril Miloš ter poljubil sinčka:

»Kot oče. Pravi komita!«

občinstvo, ki je iz mesta in okolice v obilnem številu prihitelo k otvoritvi razstave, nego tudi sam »Odbor za prosvetu«. Vsem je na licu odsevalo notranje zadovoljstvo nad dejstvom, da se morejo danes v tem nekdanjem najhujšem gnezdu naših narodnih nasprotnikov in grobokopov vršiti tako veličastne kulturne prireditve. Tempora mutantur — in tudi naši hrvaški Pazini, to srce hrvaške Istre, se vedno bolj kaže v svoji lepoti in pravi luči. Z našimi kaže v svoji lepoti in pravi luči. Z našimi istrskimi Hrvati so se častno zavzeli in bratsko sodelovali tudi naši bratje Slovenci, na prvem mestu profesor hrvaške gimnazije Saša Šantel, ki je bil duša cele prireditve.

Ob 10. dopoldne je bil prostrani vrt »Narodnega doma« nabito poln občinstva. Med zastopniki oblasti in odličnjaki smo opazili: Preblag, gosp. namestništvenga svetnika okrajnega glavarja Šorlija, okrajnega sodnika viteza pl. Schrotta, mestnega načelnika dr. Kurelića, odvetnika dr. Trinajstića, viteza pl. Lunda, ravnatelja hrvaške gimnazije šolskega svetnika J. Kosa, kateheta hrvaške gimnazije prof. Frankola, več profesorjev, učiteljev, uradnikov itd. Poseben kras so pa dajale slavnosti odlične gospe in gospodične.

Po prvi točki hrvaške godbe je nastopil predsednik prosvetnega odbora prof. Novljan in v navdušenih besedah podal te-le misli:

Odkar je bila zgrajena ta dvorana našega Narodnega doma, so v njej večkrat govorili ljudstvu naši narodni prvaki Spinčić, Mandić in Laginja. Ob raznih prilikah so tu govorili naši deželni poslanci in drugi rodoljubi. V tej dvorani so se vršili mnogi znameniti ljudski shodi. V njej se je govorilo in razpravljalo o mnogih stvareh, ki so narodu na ta ali oni način koristile. V njej je govoril tudi prvoborilec hrvaško-slovenske sloge dr. Fran Ilešić.

V tej dvorani se je uprizorilo mnogo lepih hrvaških gledaliških komadov. V njej se je rodila naša narodna pesem, njene stene so odzvanjale ob zvokih hrvaške glasbe.

Končno pa smo, hvala Bogu, doživeli, da so se v tej dvorani zbrali tudi umetniki.

To razstavo slik smo si bili zamislili skromno in revno, kakor je skromen in reven naš narod v Istri. Toda vsled dobrote plemenitih ljudi v Pazinu nam je uspelo sestaviti mnogo lepšo razstavo. Za to smo posebno hvalo dolžni gosp. prof. Šantlu, sodnemu svetniku vitezu Schrottu, g. vitezu Lundu, samostanu čč. oo. franjevcem v Pazinu in mnogim drugim vrlim našim ljudem, ki so radi dali umetnine iz svojih stanovanj, da nam tu skupno govore v svojem jeziku. Vsem se najtopleje zahvaljujem.

Tu so se tedaj zbrali umetniki, da nam govore, — ne osebno, nego po svojih delih. Ne govore nam z besedo, nego s slikami — z linijami, barvami, svetlobo in senco. Govore nam o lepoti narave in človeškega telesa; govore o delu in trpljenju človekovem v tej solzni dolini; govore nam o nežni materini ljubezni, o ljubezni do naroda, domovine in vladarja; govore o naših narodnih junakih in narodnih prvakih, govore nam o prošlosti, sedanjosti in bodočnosti; govore nam o naših narodnih idealih in težnjah in govore končno o najvišjih idejah človeštva: o verskih resnicah, o Bogu in svetnikih. Mnogo nam govore in mnogočesa nas uče, treba je samo, da odpremo oči, da njihov nauk razumemo, da dvignemo srce in dušo! S tem otvarjam to prvo razstavo, ki jo prirejujejo Hrvati in Slovenci v Pazinu.

Nato je godba zaigrala našo narodno himno: Liepa naša ... Občinstvo pa je začelo polniti razstavno dvorano v tolikem številu, da je imel ves odbor polne roke posla z izdajanjem vstopnic.

Za danes zadovoljni sklepamo to poročilo, prihodnjič pa kaj več o razstavi sami.

Dnevne novice.

+ Zanimive podrobnosti o naši zunanji politiki priobčuje mariborski »Slovenski Gospodar« od gotovo zelo dobro poučene strani. Posnemamo sledeče: »Naš zunanji minister grof Berchtold namerava odstopiti. Njegova politika zadnjih dni, ko bi bili skoraj prišli do vojske s Črno goro, ni ugajala na najvišjih mestih. Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand je odločno obsojal Berchtoldovo politiko, ki bi nas bila skoro spravila v krvavo vojsko s Črnogoro in nas na ta način za desetletja in desetletja osovražila pri balkanskih Jugoslovanih. Može, ki poznajo vse tajne niti naše zunanje politike, pravijo, da je sploh vsa ona dejanja, iz katerih je odsevala naklonjenost do balkanskih zaveznikov, pripisovati na račun našega prestolonaslednika. Zli duhovi, kateri so od vsega početka hujskali na vojsko proti slovanskim državam na jugu, prej proti Srbiji, sedaj proti Črnigori, so baje nekateri

nemški in mažarski uradniki našega zunanjega ministrstva, kateri so pritiskali na Berchtolda, da je včasih zavozil precej hudo proti slovanskim državam na jugu. V srcu je grof Berchtold tudi Slovane, kajti na Moravskem, kjer ima svoja posestva, je vpisan v češki volilni kataster in voli s katoliško-narodno stranjo. Razen nekaterih, Slovanom sovražnih nemških in mažarskih uradnikov zunanjega ministrstva nosijo krivdo, da smo parkrat prišli prav bliizu vojske, tudi zastopniki naše države pri balkanskih zaveznikih. Razen poslanika na Črnigori so baje sami za to službo nezmožni ljudje. Naš zastopnik v Sofiji je izvedel za vojsko šele, ko je že izbruhnila. **Bulgarski vojski so že korakali proti Turkom, a naš zastopnik na Bulgarskem je brzojavil na Dunaj, da je v Bulgariji še mir!** Zastopnik naše države v Belgradu je Mažar, ki se dosedaj ni smatral za vredno, da bi se naučil jezika srbskega naroda, pri katerem nas zastopa. Zato tudi malo izve, ali pa kar izve, je nezanesljivo. To se je pokazalo pri njegovih poročilih o konzulu Prochaski. Ravnanje Srbov s konzulom Prochasko je risal tako, da bi bila res vojska potrebna. Toda izkazalo se je, da so mu njegovi zaupniki dajali kriva poročila, in cela naša zunanja politika je bila osmešena. Sedaj je begrajsko poslanstvo postalo previdnejše, ž njim tudi uradništvo zunanjega ministrstva. Bodoča naša zunanja politika se bo morala naslanjati na jug in na vzhod, na balkansko zvezo in na Rusijo. Zato pa je treba, da z jugoslovanskimi državami ne pridemo sedaj predaleč vsaksebi in da se jim kar najhitreje približamo kot odkritosrčni prijatelji. V tem smislu je vplival ves zadnji čas že naš prestolonaslednik Franc Ferdinand ter si za ohranitev miru dobil neveljavih zaslug. Njemu in cesarju, ki je sploh znan kot velik zaščitnik in prijatelj miru, se imamo zahvaliti, da naša država ni prišla v tir, v katerem bi jo radi videli vsi neprijatelji avstrijskih in izvenavstrijskih Jugoslovancev. — Podobne informacije smo tudi mi dobili.

+ Kaj se za denar avstrijskih davkoplačevalcev godi v Albaniji. Iz Skadra nam poročajo, da je župnik Peter Giura v Pulaju od samega veselja, da se je ob Bojani izkrcala laška sanitetna ekspedicija za Skader, dal v čast Italiji streljati in je nato na lastno iniciativno krstil nekega otroka na ime Italije. Vse to se je zgodilo med navdušenimi manifestacijami za laško kraljestvo. — Prav nič ne dvomimo, da ta albanski župnik, kakor vsi v Severni Albaniji, dobiva svojo redno plačo od Avstro-Ogrske in da je najbrže tudi cerkev z našim denarjem zgrajena. S kakšno hvaležnostjo pa nam Albanci vračajo, se iz tega majhnega dogodka dobro razvidi. Tako se za težko zaslužene groše avstrijskih državljanov podpira in neguje ljudstvo, ki je že danes popolnoma zrelo za združitev z Italijo, dočim se na drugi strani v Avstro-Ogrski zatirajo zvesti podaniki države samo zato, ker niso slučajno rojeni od nemške ali mažarske matere, oziroma ne marajo postati renegati. O, Avstrija!

+ Blagoslovljenje društvene zastave v Sostrem. V nedeljo so blagoslovili v Sostrem novo društveno zastavo. Ob 2. popoldne se je začel pomikati slavnostni sprevod od znamenja Sv. Jožefa v cerkev. V sprevodu so našli nad 100 Orlov v krojih. Skoro polnoštevilo se je udeležilo slovesnosti šentpetersko in nekaj odsekov D. M. Poljskega okrožja. Zastav je bilo 6, med drugim iz Ljubljane (K. S. Z. in šentpeterska) in iz D. M. Polja. V cerkvi je imel slavnostni govor gospod profesor dr. Merhar, nakar je domači župnik gospod J. Molj blagoslovil zastavo. Krasno vreme je pripomoglo, da je tudi veselica po cerkveni slavnosti lepo uspela. Sodelovala sta pri veselici orlovska godba iz D. M. v Polju in domači pevski zbor.

— Most čez Savo pri Sv. Jakobu je danes sodnija zaprla.

— Požar v Ribnici. Iz Ribnice nam poročajo: V ponedeljek popoldne ob 4. uri se je vnelo na Bregu na skednju h. št. 12. Ker je bil močan veter, je bil del vasi takoj v ognju. Pogorele so štirim gospodarjem hiše z vsem, ker so bili ljudje na polju, skednji in en kozolec. Najnesrečnejša je vdova, kjer se je vnelo, zgorele so ji vse tri krave in ob prašiča. Zahgali so najbrže otroci.

— Iz Bohinja. Zgradbo novega mostu pri Sv. Janezu ob bohinjskem jezeru je deželni odbor kranjski oddal podjetniški tvrdki Ivan Ogrin v Ljubljani za 11.465 kron, izvršitev regulacije deželne ceste Studor — Srednja vas pa domačinu Ivanu Markežu za 12.190 K.

— Preprečena avtomobilna nesreča. Na binkoštni ponedeljek ponoči so neznani storilci na Trati pri Škofji Loki čez cesto položili 7 metrov dolgo hlobo in tako zaprli celo cesto. Po 11. uri je od škofjeloškega kolodvora privozil avtomobilni omnibus s 7 potniki. V daljavi 20 metrov je šofer k sreči opazil hlobo in mogel se o pravem času ustaviti vozilo; drugače bi se bila pripetila usodopolna nesreča.

— Nepošten trgovski pomočnik. 15. t. m. je prišel k branjevki Mariji Škrbinc Podutikom neki trgovski pomočnik, češ, da ga pošlji gospodar po denar za prejeto blago. Škrbinc je pa slučajno vedela, da je bil dotični trgovski pomočnik iz službe odpuščen ter je natihoma poslala po orožnike. Poštenjakovi je njeno prijazno namero izvohal in pobegnil peš, kolo pa pustil.

— Z nožem. 27. aprila je v gostilni v Schalkendorfu pri Kočevju med železniškimi delavci nastal prepri in kasneje zunaj na polju pretep. 23letni Srb Anton Ilič je z nožem osuval delavca Panjaka in Metelka in oba težko poškodoval. Iliča so zaprli in prepeljali v Novo mesto, kjer pride pred poroto.

— Gad pičil psa. Bergmannovega psa je te dni pičil gad v vinogradu na Trški gori, kjer je letos zelo veliko te nevarne golazni.

— Radi veleizdaje ovaden. Posestnika Antona Gustin v Metliki je nekdo ovadil radi nekih klicev proti avstrijski državi. Metliško sodišče je že uvedlo preiskavo.

— Prepri med delavci in vojakom. Minulo nedeljo je prišel v županovo gostilno v Novem mestu neki vojak na dopustu in se vsedel med delavce. Prepri se je kmalu začel; eden delavcev je potegnil nož in grozil vojak, nakar je nekdo hitel po orožnike. Predno so le-ti prišli je »mož z nožem« pobegnil skozi okno in odnesel pete.

— 40letnica poroke. Včeraj je slavil gospod Gregor Zor, mnogoletni uslužbenec Pollakove tovarne, sedaj zasebnik v Štepanji vasi in zvest pri-staž naše stranke, s svojo soprogo Marijo 40letnico svoje poroke. Dal Bog, da doživita slavljenca tudi svoj 50letni jubilej!

— Pouk za kuhanje in gospodinjstvo. Kuratorij obrtnopospeševalnih tečajev gostilničarske zadruge naznanja, da se prične pouk za kuhanje in gospodinjstvo 18. septembra 1913 in traja dve šolski leti po 10 mesecev. Skupni honorar znaša za vsak tečaj 1080 K, poleg tega pa še za učenke, ki so internirane, za hrano, perilo, stanovanje i. dr. po 500 K. Šola ima pravico javnosti. Oziroma vredne frekventantkinje dobe tudi od ministrstva pod gotovimi pogoji štipendije. Glavni pogoji za vsprejetje v to šolo so: prekoračeno 18. leto, avstrijsko državljanstvo, absolviranje kake meščanske šole ali ti enake šole, absolviranje kake kuharske-gospodinske šole s pravico javnosti, zdravniško izpričevalo in znanje nemščine v toliko, da se more pouku slediti. Natančnejša pojasnila se dobe pri ravnateljstvu na Dunaju 1., Kurentgasse št. 5.

— Požar v Srednjih Gamelnjih. Dne 17. t. m. ob 9. uri zvečer je pogorel pod g. Juvana v Srednjih Gamelnjih in sosedna koča Primarjeva. Podtaknila je ogenj zlobna roka, ki je zopet ob obletnici lanskih požarov tod jela opravljati zlobno svoje delo. Čudimo se, da ji gosposka ne more blizu in da se zavarovalnice ne ganejo, ko morajo izplačevati ogromne vsote. Pogorela objekta sta bila zavarovana za male vsote v Gradcu. G. Juvan je bil odsoten na trgovskem potovanju. Sosed Primar se je pa hudo ožgal.

— Občinski lovi. Potom javne dražbe se bodo oddali v zakup dne 2. junija t. l. ob 9. uri popoldne pri okrajnem glavarstvu v Radovljici za dobo petih let lovi krajevnih občin: Jesenice, Kropana, Lesce, Ljubno, Mošnje, Ovišje, Radovljica, Bled, Begunje, Predtrg in Bela Peč. Zakupni in dražbeni pogoji so na razpolago v pisarni okrajnega glavarstva v Radovljici. — Dne 7. junija ob devetih dopoldne pa se bo na uradnem dnevu okrajnega glavarstva Kranj v občinski pisarni v Trzinu oddal v zakup lov občine Tržič na javni dražbi za dobo petih let. Zakupni in dražbeni pogoji se lahko upogledajo v pisarni okrajnega glavarstva v Kranju.

— Opustitev odprtega predora. Iz Kranja nam pišejo: Ravnateljstvo c. kr. državnih železnic v Trstu je projekt uprave c. kr. državnih železnic za opustitev odprtega predora v km 86/01 železnične proga Trbiž—Ljubljana razstrokovno stališče pregledalo, po organizacijskih določilih v imenu c. kr. železničnega ministrstva načrtoma odobrilo. Vслед tega je deželna vlada odredila političen obhod na torek dne 27. majnika 1913 ob 3/10. uro popoldne s pristavkom, da se komisija snide na kolodvoru v Škofji Loki. Ugovore zo-

per projekt je vložiti pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kranju ali pa najkasneje pri političnem obhodu.

— Poprava državne ceste iz Kranja v Kokro. Iz Kranjske okolice se nam piše: V seji deželnega zbora kranjskega z dne 25. januarja 1912 je deželni poslanec g. Ivan Zabret interpelliral radi zanemarjenja državne ceste iz Kranja v Kokro. Skoro leto dni je bila cesta v škandaloznem stanju in se na vse prosnje in pritožbe ni nič oziralo. V zadnjem času, odkar je prišel novi cestar Ivan Tavčar, izgleda ta cesta, kakor bi jo vzel iz skatljice. Do km 30, to je do deželne meje je cesta ob robih lepo iztrebljena tako da je sedaj skoro meter širša, v sredi primerno izravnan in zadostno nasuta. Ta cesta je sedaj res vzor drugih cest. Ker delo krasi mojstra, treba to javno pribiti.

— Na plesu. V gostilni Mihe Repovška v Prelogah je bil 18. t. m. ples. Anton Kopina in Anton Šribar z Bregovskega sta bila na nekatere fante in posebno na Janeza Tisot jezna. Podstavljala sta jima nogo in tako se je začel prepri. Kopina jih je dobil po grbi in tudi Šribar bi jih bil dobil, ako bi ne bil zbežal. Kopina mu je kmalu sledil; čez malo časa pa se vrneta, Šribar oborožen s samokresom. Ko je bilo vrvenje v sobi najhujše, se je Šribar pokazal na vratih in sprožil strel na Tisota. Tisot se je v glavo zadet zgrudil. Kopina in Šribarja so prijeli in odvedli v zapor. Tisot je težko ranjen.

— Obesil se je dne 10. majnika popoldne 50 let stari, oženjeni kočar Jožef Srebrnjak v Senčurju, ki zapušča 12 let staro hčerko. Srebrnjak je bil duševno zmeden.

IZGREDI NA DUNAJSKEM VSEUČILIŠČU.

Dne 19. t. m. popoldne so se nemški nacionalci na dunajskem vseučilišču zopet stekli z judovskimi vseučiliščniki. Dijaki so bili oboroženi z volovskimi žilami, palicami in z drugim pretepalnim orodjem. V klobuke so natlačili cunje in bombaž. Nad eno uro sta si stala nasproti sovražna tabora. Ob 1. uri popoldne so pričeli metati prva gnjila jajca, zmote cunje itd., ob 2. se je pa pričel splošen pretep. Jude so nemški nacionalci vrgli iz avle. Nemški nacionalci so zbrali klobuke in palice, ki so jih judom iztrgali in jih pred vseučiliščem zažgali. Gromado je pa policija pogasila. Policija je devet pretepačev aretirala.

Primorske vesti.

p še o tatvinu na »Gablonzu«. V soboto smo poročali, da je bilo ukradeni perzijskemu trgovcu z dragulji in biseri Ismailu Mirzi Khanu — zanimivo je, da je mož tudi ministerjalni tajnik v Teheranu — med vožnjo v Trst 30.000 kron v denarju in za 5000 kron dragocenosti. Dosedaj pa policija in sodišče še nista ničesar izvedela od nje, ker mož govori samo perzijsko, dočim v celem Trstu ni dobili človeka, ki bi ga razumel. Še perzijski konzul, ki je rodom Tržačan, ne pozna tega idijoma. Res, da govori Ismailov sin nekoliko angleško in francosko, a oblast bi se rada sporazumela naravnost z očetom. In to se mora posrečiti, kajti policija se je spomnila, da je v Trstu neki dr. Micheli, ki uči in tolmači razne jezike in ki je absolvirval na Dunaju akademijo za orientalske jezike. Ismail je izgubil vse svoje premoženje razen 43 šterlingov, ki jih je poveljnik parnika »Gablonz« našel na ladji skrite. Sicer si je pa skopi Perz vse nesreče sam kriv. Čemu pa ni dal svojih dragocenosti poveljniku v šrambo? Kako je ta ministerjalni tajnik skop, se vidi iz dejstva, da s sinom nista imela kabine in da sta ves čas iz Bombaya do Trsta jedla le kruh in sir!

p Sledovi cerkvenega ropa. Ob neki stezici, ki vede v tržaški Bošket, sta našla dva fantiča zavoj in v njem 12 predmetov iz zlahtne krovine, ki so jih spoznali za cerkvene potrebščine. Fantiča sta si najprej vzela vsak po eden komad, drugo sta pa zopet skrila med kamenje. Doma pa so seveda takoj vedeli, zakaj se gre in oče je šel s svojima sinovoma — bila sta brata — na lice mesta. Policija je dognala, da so najdene reči deli monstrance.

p Cukrarji v Trstu. V ponedeljek so se zbrali v Trstu avstro-ogrski cukrarji, da se pogovore o strokovnih zadevah in kaj ukrepejo, kako bi se dale otvoriti avstro-ogrskega sladkorja še kako novo tržišče. Baš radi tega so si tudi izbrali za zbirališče Trst, ki je trgovsko križišče in izvozni pristan. Omenjeni industrialci še ostanejo v Trstu v torek in sredo.

p Konec istrskih solin. Posebnost istrske dežele so bile soline, ki so dobrih sto let prinašale svojim lastnikom povoljne dohodke. Morske soline so bile vkljub temu, da je v Avstriji sol državni monopol, privatna last in so tako ostale do pred desetimi leti. Kakor vse panoge domačega starodavnega gospodarstva pa so začele tudi te početkom tega stoletja pešati in če se gospodarjem ni obetala izguba, pa vsaj dobička niso imeli skoro nobenega. Sčasom je prevzela soline pri Piranu in Portorožu država, ki je imela prej samo nadzorovalno oblast, za one v Milju in Žavljah pa je lastnike, ki so jih opustili, denarno mekoliko odškodovala. V podržavljenih solinah je sedaj uveden italijanski način dobivanja soli in ta se še precej dobro obnaša. Zadnja zasebna solina je bila v Kopru. Pa i to so letos opustili. Delavske sile so se namreč tako podražile, da bi bila izguba gotova, če bi se izdatki le neznatno povišali. V jeseni ne bo torej več »žetve«. Zato opuste tudi solinski urad v Kopru.

p Nezgoda na dirkališču. Na tržaškem dirkališču na Montebellu bi se bila v nedeljo — šesti dan dirke — lahko zgodila velika nesreča. V divjem diru je namreč padla kobilica »Lady Hesperus«, za njo pa sta popadala tudi konja »Fonyod« in »Sashalom« in njih voditelji. Na mah je bilo videti velik klobčič konjev in ljudi, ki se je pa kmalu razvozljalo. Prej razburjenja trepetajoče občinstvo je izražalo svoje zadoščenje, ko je videlo, da se ni pripetila kaka resna nezgoda. No, malo potolkli pa so se vendar konji in ljudje.

Ljubljanske novice.

Ij Spored procesije presv. Rešnjega Telesa v stolnici. Ob 8. uri slovesna pontifikalna sv. maša. Okoli pol 9. ure se prične pomikati procesija, ki gre: Pred skofijo skozi Stritarjevo ulico pred frančiškanski samostan. I. blagoslov. Skozi Wolfovo ulico, mimo Zvezde (blagoslov c. in kr. vojaštvu) in Gosposko ulico pred Križevniško cerkev. II. blagoslov. Skozi Križevniško ulico, čez šentjakovski most pred šentjakovsko znamenje. III. blagoslov. Po Starem in Mestnem trgu pred mestno hišo. IV. blagoslov. — Udeležniki procesije naj skrbijo, da se procesija ne trga in da se po danem blagoslovu kar najprej urede in jamejo dalje premikati. — Takt in pieteta zahtevata, da so vsi, ki procesijo ob strani gledajo, odkriti, zlasti še pri blagoslovih, in da se vedejo povsem dostojno in spoštljivo.

Ij Mestni proračun za leto 1913. Znano je, da je liberalna večina enega glasu na ljubljanskem mestnem magistratu hotela naprtiti ljubljanskim davkoplačevalcem zvišanje doklad in bi to tudi storila, da se ni opozicija odločno uprla. Sedaj zvišanja doklad ne bo, kakor poizvemo iz včerajšnje seje finančnega odseka, ki se je sredi maja bavila s proračunom za leto 1913. Izdatki se ne bodo zvišali niti za najbolj potrebne stvari, ker večina enega glasu ne bi mogla najti nobenih drugih novih virov, kakor zvišanje doklad. Pri policiji občina letos nič ne prihrani, ker je država prevzela od občine samo enega policijskega uradnika, devet jih je pa pustila, ter je občini pustila tudi 32 stražnikov. Tako je občina pri tej postojanki še za 3600 K na slabšem kot lani. Šolski sluge bodo morali vsled zvišanja svojih plač plačevati na leto po 240 K za stanovanje, ker tudi magistratni sluge nimajo brezplačnih stanovanj. Poročevaler finančnega odseka občinski svetnik Milohnoja je pri nekaterih točkah predlagal znižanje izdatkov, nekatere točke med izdatki je pa črtal, tako n. pr. napravo pralnega valjarja z razdrobilnikom (25.000 K), hodnik ob Marije Terezije cesti (2000 K), naprava hodnika v Ravniharjevi ulici (550 K) itd. Za polletno zvišanje delavskih plač je določeno 5000 K. Med novimi dohodki je 20.000 K od davka na prirastek vrednosti. Odsek je sprejel načelo, da o prošnjah raznih društev in korporacij za podpore občinski svet ne razpravlja, ampak občinski svet vse to v rešitev izroči magistratnemu gremiju. Po prvotno predloženem proračunu je znašala redna potrebščina 1.068.763 K, izredna potrebščina pa 505.160 K, redno pokritje 1.206.055 K, izredno pokritje pa 102.000 K. Po odsekovem proračunu pa znaša redna potrebščina 1.094.606 K, izredna potrebščina 466.235 K, redno pokritje 1.284.920 K, izredno pokritje pa 150.000 K. Napram prvotno proračunanemu deficitu od 225.868 K bi znašal primanjkljaj po odsekovem predlogu okrog 114.000 K. Da se pokrije, naj vzame občina posojilo od elektrarne in vodovoda, ki ima ta 100.000 K rezerve, proti povračilu v dveh letih. Nekaj pokritja upa referent

dobiti še z reduciranjem nekaterih postavk, za katere si je izprosil odsekovo dovoljenje; tako mislijo, da se skrči faktični deficit na 3000 do 4000 kron. — O stališču našega zastopstva napram temu proračunu ne bomo tu pisali. Stališče zastopstva S. L. S. izve večina pri proračunski debati v občinskem svetu.

Ij Sestanek pevk in pevcev »Ljubljane« jutri ob 8. zvečer v društvenih prostorih, hotel »Union«. Prosimo polnoštevilne udeležbe! — Odbor.

Ij Pod vlak je hotela skočiti sinoči 36letna Marija Pibernikova iz Mokronoga, a so namen še pravočasno preprečili. Zdravnik je konstatiral, da je umobolna ter odredil, da so jo z rešilnim vozom prepeljali na opazovalni oddelek deželne bolnišnice.

Ij V opazovalni oddelek deželne bolnišnice so prepeljali vpokojenega železničarja Kovačiča.

Ij Kap je zadela včeraj na magistratu neko neznano, približno 70 let staro ženo. Jecjala je le nerazumljive besede in ni mogla povedati svojega imena. Zdravnik je odredil, da se je z rešilnim vozom prepeljala v deželno bolnišnico.

Ij Smrtna nesreča na južni železnici. Včeraj popoldne ob 3. se je zgodila na južnem kolodvoru strašna nesreča. Prižigalec svetilk, Alojzij Marolt, rojen 20. septembra 1883 v Koreniku, je hotel čez tir, kjer se odcepi proga Dolenjske železnice z južnega kolodvora. Stekel je čezenj, da prehitel prihajajoči vlak, a ob polzkih tleh mu je izpodrsnilo ter je padel. Kolesa so mu šla čez prsi in mu zdrobila levo roko. Bil je takoj mrtev. Prihitela je na lice mesta rajnikova žena, ki je mlo plakala, ko je zagledala mrtvega moža, s katerim je bila omožena šele dva meseca. Ljudje so prihiteli na kraj nesreče. Nadstražnik Večerin ni pustil ljudi k ponesrečencu. Kmalu sta došla na kraj nesreče c. kr. policijski nadkomisar dr. Skubelj in železniški zdravnik dr. Geiger, ki sta odredila, da so rajnika prepeljali v mrtvašnico k sv. Kristofu.

Ij Samoumor starčka. Včeraj zjutraj ob 7. uri je videl neki pečar, ko je šel na delo na Vič skozi Mestni log, v vodi na Pasjem brodu utopljenca. Preiskava je dognala, da je utopljenec Janez Rožič, rojen leta 1851 v Tušanju, pristojen v Ljubljano, stanujoč na Cesti na loko. Na bregu je ležal utopljenčev klobuk in suknjič, ki ju je odločil preden je skočil v vodo. Rožiča so pogrešali že v nedeljo. Zadnja leta je prosjačil, včasih je žagal tudi drva in delal, kolikor so mu pripuščale pač njegove moči. Prej je bil kovač. Na stara leta ni mogel opravljati več napornega kovaškega dela. Njegov sin se je lansko leto utopil prav na tem kraju. — Samoumor 62letnega starčka je zopet nova ilustracija starostne oskrbe

Ij Strel na gradu. Včeraj ob pol petih popoldne je strel z zgrada naznanil, da nekeje gori. Ognja pa ni bilo nikjer, temveč je nek gospod, ki se je izprehajal pod stolpom, le dregnil z odprtim dežnikom v žico in top se je nato sprožil. Čuvaj na grajskem stolpu je s stolpa oznanil, da nikjer ne gori.

Ij Aretacija na Glincah. Na Glincah je gostilna »Pri burskem taboru«, kjer stanuje tudi tam dobro znani čevljar Franc Šusteršič. Včeraj je z gosti na dvorišču balinal in ker je napravil premalo »šiške«, je prišel domov nekaj zlovoljen in začel tudi doma balinati s pohištvo in kuhinjsko posodo. Napravil je toliko »šiške«, da sedaj doma v stanovanju vse navskriž leži ter da je prišla ponj policija. V kuhinji je razbil vso kuhinjsko posodo, v sobi se je znesel pa z opravo. Ta aretacija je napravila na Glincah pravo senzacijo in še danes hodijo ljudje gledat te razvaline.

— Preprečen beg. Hrvat Gjuro Čalko se je zmenil z omoženo Terezijo Litričeva. Litričeva je soprogo ukradla 140 kron — in odšla sta proti Ljubljani. V Ljubljani pa so ju na brzojavno poročilo prijeli in kakor tudi nerada bo šla Litričeva v zakonski dom naza.

Ij Prijeti izseljenci. Na kolodvoru so bili aretovani Makso Čubrida, Gjuro Gajič, Janko Čubrida, Nikola Mandekič, Mile Pavlič, Mile Mišrevič in Jure Krampotač, ki so se hoteli izseliti v Ameriko. Ker pa se niso zadostili vojaški dolžnosti, jih je stražnik aretoval. Vrniti se bodo morali z neprostovoljnim spremstvom domov na Hrvaško. Vse aretacije je izvršil nadstražnik Večerin.

Ij Za kolesarje. V zadnjem času se zopet pogosteje opaža, da imajo kolesarji mesto predpisane zvonila takozvane »hupe«, katere smejo rabiti samo avtomobilisti in lastniki motornih koles. Krivci bodo kaznovani v zmislu tozadevnih veljavnih predpisov.

Ij Izvenredni občni zbor zadruga za stavbe in stanovanja v Ljubljani se vrši v petek 23. majnika 1913 ob 8. uri zvečer v zgornjih prostorih restavracije pri »Roži«.

Ij Umrli so v Ljubljani: Sofija Čizek, hči vrtlikarja, 13 mesecev. — Frančiška Urbančič, žena opearskega delavca, 44 let.

Zadnje vesti.

HRVATSKO-SLOVENSKI KLUB.

Dunaj, 20. maja. Danes se je hrvatsko-slovenski klub zopet konstituiral. Za načelnika je izvoljen dr. Šusteršič, za podnačelnika dr. Korošec, Dulbić in Spinčić, za zapisnikarja dr. Sesardić in dr. Janković.

DRŽAVNI ZBOR.

Grof Stürgkh.

Dunaj, 20. maja. Grof Stürgkh je podal danes v zbornici izjavo o zunanjem položaju, ki ne pove absolutno nič novega in je bila jako splošnega značaja. Bistveno je poudarjal:

Smer politike avstro-ogrške monarhije tekom balkanske krize je bila podana po načelu, kolikormogoče pospeševati samostojni razvoj balkanskih narodov. Princip Balkan Balkancem! se je imel uveljaviti tudi glede Albanije. Monarhija si je postavila za cilj ustvarjenje samostojne Albanije, glede česar so obstojali že diplomatični dogovori glede Italije. Tako so se zavarovali življenjski interesi monarhije na neizpremenjenem stanju moči ob Adriji. Ker je stala monarhija na stališču, da naj se vojaške operacije zaveznikov ne motijo, ni protestirala, ko so Srbi, Črna gora in Grčije zasedle Albanijo. — Grof Stürgkh slika nato popolnoma pravi razvoj stvari po sklepih londonske konference, odpor Črne gore, zavzetje Skadra in energični nastop Avstrije. — Ministrski predsednik pravi, da je monarhija, podprta od patriotskega čustvovanja najširših krogov prebivalstva in požrtvovalnega vedenja armade kljub vsem težavam mednarodnega položaja dosegla svojo voljo. — Stürgkh govori nato o miru in izraža upanje, da bodo balkanske države pri ureditvi drugih vprašanj vedele vpoštevati prijateljstvo, katero jim je monarhija tekom vojske izkazovala. — Nato preide na interpelacije glede Kanije in izjavlja, da je literarni biro postopal po navodilih ministra za zunanje zadeve. (Poslanec Hummer: Potem se ima Berchtold sam zagovarjati!) Stürgkh: Minister za zunanje zadeve krije vsak svoj departma. Nadalje izjavlja, da se trditev, da so pri Kaniji sodelovali dobičkarški motivi (borza), ne more niti resno vpoštevati. Grof Berchtold te očitke odločno zavrača. (Posl. Hummer: Berchtold nima tu ničesar zavračati!) Stürgkh apelira na poslance, naj si naložijo pri debati o zunanjem položaju »patriotsko samozatajevanje«, ker se njihove besede smatrajo kot sodba onih, ki so poklicani pri uveljavljanju »državne volje sodelovati«. Dostojanstveno in uspešno naglašanje naše trdne volje nam je ohranilo časten mir.

Dr. Korošec.

Med pozornostjo cele zbornice govori nato dr. Korošec. Izvaja:

Ministrski predsednik se je danes uvodoma dotaknil galiskega in češkega vprašanja, najaktualnejše, jugoslovansko, pa ni niti z besedico omenil. (Ogorčenje pri Jugoslovanih.)

Čestokrat se krivda na neuspehih monarhije javno pripisuje našim diplomatom. Je pa vprašanje, če ne nosijo krivde v prvi vrsti naše notranjepolitične razmere. (Splošno pritrdjevanje.)

Najnotrajnejše jedro države je nezdravo! Mnogi narodi države so nezadovoljni, vsled česar vzbuja nazunaj vtis, kakor da ni enote in močne volje. Leta 1866 bi bili morali svojo nalogo videti v tem, da bi se bili nastanili na Balkanu in ob Adriji. Mesto tega se je ustvaril dualizem, s kojega pomočjo niso hoteli pustiti Jugoslovancov do razvoja.

Zunanja politika z ozirom na Balkan se je preložila v Budimpešto.

Jugoslovani ne vidijo svojega blagra in bodočnosti izven meja monarhije, zahtevajo pa z vso odločnostjo v mejah monarhije iste pravice, kakor jih imajo drugi narodi in možnost, da kulturno in gospodarsko napredujejo.

Nočemo mažarske Avstrije! Mi moramo biti vstanu, da tvorimo za vse Jugoslovane močan privlačevalni centum!

Od vlade in od strank pa nimamo Slovinci ničesar pričakovati! (Veliko pritrdjevanje pri Hrvatsko-slovenskem klubu.) Krščanski socialci so celó že razobesili črno-rdeče-zlato zastavo. Naše zadnje upanje je ostala edinole dinastija!

Ona more, oprta na močno armado, storiti konec dualizmu.

Na razvalinah dualizma naj se dvigne nova, vsem narodom enako pravična federalna monarhija! (Živahno ploskanje. — Govorniku čestitajo.)

Nato jame govoriti dr. Grob.

NOVI ŠKOF POREŠKO-PULJSKI.

Dunaj, 20. maja. Danes je bil zapričen pri cesarju novi škof poreško-puljski monsignor dr. Trifon Pederzoli. Potem je bil sprejet v privatni avdienci. Slovesna konsekracija novega škofa se ima vršiti na praznik sv. apostolov Petra in Pavla v stolnici sv. Justa v Trstu.

RAZKOL V STRANKI PRAVA.

Zagreb, 20. maja. Včeraj sta dobila urednika »Hrvatske«, šegvić in Perić, od dr. Pazmana kot načelnika »Katoliškega tiskovnega društva« odpoved in pismo, v katerem se jima naznanja, da sta odpuščena, ker sta 1. hotela list prenesti iz »Katoliške tiskarne« v »Hrvatsko tiskarno« (tiskarna nadškofa Bauerja), dasi je vrhovna uprava stranke prava list za deset let prepustila »Katoliškemu tiskovnemu društvu«, 2. ker je šegvić vzel s seboj seznam naročnikov, 3. ker sta baje delala razpore v stranki. Nato so došli v uredništvo lista dr. Horvat, dr. Ivica Frank, dr. Fattori, dr. Bošnjak in Volani, list prevzeli in to sporočili dr. Mile Starčeviću na Dunaj. Vrhovna uprava stranke bo, kakor se čuje, proti temu postopanju »Katol. tiskovnega društva« protestirala, ker vidi dr. Mileva frakcija v tem casus belli. Dr. Mile Starčević je danes že došel v Zagreb. Milobar, Horvat in Sachs že pišejo članke v »Hrvatski«, dasi jim je bilo to dosedaj zabranjeno in sta Horvat in Sachs bila sploh od aktivnega sodelovanja v stranki radi afere »Balkana« izključena, dočim je dr. Milobar že dolgo frondiral. Nekateri trdijo, da za tem stoji Rauch, ki je podkuril frankovce, da se lista izlepa ali izgrda polastijo, da mu pomagajo, ko bo začel Hrvatsko »reševati«. Presenečenje vzbuja, da je udeleženo tudi Tiskovno društvo. Frankovci da nameravajo nov kurz pod gesli »čistega hrvatsva« in absolutnega antisrbstva po intencijah Raucha.

MIR SE BO ZAVLEKEL.

London, 20. maja. Velesile so nastopile proti temu, da bi Bulgarija sama podpisala mirovne preliminarije s Turčijo, ker bi se potem neporazumljenja med zavezniki samimi povečala. Ker pa ni misliti, da bi Srbija in Grčija preliminarije v od velesil predloženi obliki hoteli sploh podpisati, tudi ni pričakovati, da srbski in grški poslanik dobita tozadevne instrukcije. Delegati balkanskih držav se bodo morali sami med seboj sestati, da se glede tega posvetujejo.

SENZACIJA.

Pariz, 20. maja. »Echo de Paris« poroča iz Geneve, da je kralj Peter sporočil nekim svojim prijateljem, da se bo po miru prestolu odpovedal. (Jako neverjetna vest, ki potrebuje potrdila.)

SRBSKO-GRŠKA KONVENCIJA.

Carigrad, 20. maja. Tu trdijo, da sta Srbija in Grčija sklenili konvencijo, glasom katere podpira Srbija zahtevo Grčije po Solunu, Grčija pa zahtevo Srbije po ozemlju desno od Vardarja. Južno Makedonijo si Grčija in Srbija med seboj razdelita. Konvencija obsega tudi vojaške točke.

NEZGODA NOVAKOVIĆA.

London, 20. maja. Srbski delegat Novaković je raz stopnjice padel in si močno živce pretresel.

ČRNOGORCI VJELI AVSTRIJSKO PATRULJO.

Dunaj, 20. maja. »Militärische Rundschau« poroča: Dne 15. t. m. ob b. uri zjutraj je bil iz Gorkovaca odposlana na rekonosciranje patrulja, obstoječa iz rezervnega poročnika Knolla, rezervnega kadeta Mainza in šestih mož od trdnjavskega topničarskega polka št. 5. Patrulja je šla na goro Berčina severovzhodno od Gorkovaca. Na doslej neznan način, skoro gotovo vsled megle in dežja, je patrulja zašla na črnogorsko ozemlje ter so jo pri Jadinovem dolu severno od Liskovice prijeli črnogorske čete. Vsled odredbe črnogorskega ministrstva je bila patrulja izpuščena in je 16. t. m. zopet prišla v Gorkovac.

VELIK POŽAR.

Belgrad, 20. maja. V savskem pristanu je izbruhnil požar in je zgorelo za 100.000 dinarjev blaga ogrske paroplovne družbe.

UNIVERZA.

Dunaj, 20. maja. Univerza je danes zaprta in je rektor dijakom prepovedal barve.

SAMOUOMOR.

Budimpešta, 20. maja. 28letni grof Ladislav Keglevich se je ustrelil.

ŽENA V GRADCU ZGORELA.

Gradec, 20. maja. 76letna oficinska sirota Ana Radanek je pri požaru v svoji sobi zgorela.

Društva.

— Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Kamnik priredi dne 4. junija t. l. popoldne ob 4. uri v sodni dvorani št. 2 svoj občni zbor z dnevnim redom: 1. Poročilo društvenega odbora, 2. Različnosti, 3. P. n. društveniki se opozorijo na § 13. pravil.

Štajerske novice.

Š Kako hočejo liberalci našo mejo reševati? To smo zvedeli v nedeljo na shodu narodne stranke v Mariboru. Kako se ubija Šturmka, kako se uniči Schulverein, kako se poženejo vsi Nemci iz naše domovine, kako se zmagaja pri vseh volitvah na meji proti narodnim nasprotnikom, kako se osreči obmejni ljubljenski slovenski rod? To vedo najbolje najboljši mariborski narodnjak g. Kejžar. Umetnost, kako se naj reši jezikovna meja, so izdali gosp. Kejžar v par stavkih: Na klerikalne »Slovenske domove« se morajo napraviti večji, debelejši napisi. »Slovenska Straža«, čemu še ves tvoj trud, čemu tvoje zbiranje narodnega davka? Vse je za nič! Napis na šentiljskem Slovenskem domu se naj pravi v večjih črkah, pa bo zbežal švab, odkoder je prišel, kakor da bi ga sam vrag podil!

Š Žakelj si bo odslej dal napraviti celjski dr. Janko Snec na svojo napisno tablo. V Mariboru je na slovitim shodu narodne stranke govoril in propagiral misel o žaklju, ki je še edina rešilna vejica za narodno stranko in njeno glasilo. V Maribor je prišel pravil dr. Rosini, dr. Fermevcu, dr. Gorisaku in drugovom, naj vendar za božjo voljo se gajo globokeje v svoj žakelj, sicer se bo liberalna ladja potopila na dnu klerikalnega morja. Usmilite se nas! Usmilite se nas! — je poudarjal. Škoda za liberalni »Titanic«, če bi se pogreznili. Živio žakelj!

Š Ubilo je v Subletu Wyo v Ameriki rojaka Martina Furaka iz Poljčan. Zapušča ženo in pet otrok.

Š Sv. Miklavž pri Ormožu. Veteransko društvo grof Wurmbrand-Stuppach je imelo preteklo nedeljo tukaj večjo slavnost, spojeno obenem z blagoslovljenjem društvene zastave. Kumica je bila ormoška grofica ter so njej v čast že v soboto zvečer priredili po ormoškem mestu bakljado in podoknico. Prava prireditel pa se je vršila v nedeljo pri Sv. Miklavžu. Že ob pol 9. uri so se začela zbirati sosedna društva, katera so se slavnosti udeležila z zastavami. »Komando-špraha« je seveda bila »tajč« ter je tudi poveljnik te skupne armade ob prihodu ormoškega grofa v grozno spačeni nemščini pokorno javil, koliko mož da se je udeležilo, oziroma je navzočih. Nato se je vršil vhod v cerkev. V prvi vrsti so korakali godci, zatem so šla društva, svetinjsko vsaj s slovensko zastavo, veržejski strelci z zastavo in hrastovim listjem za klobuki (Heill), ljutomerski veteranci s slovensko zastavo, veteranci od Sv. Jurija na Ščavnici z nemško zastavo, na kateri pa je posebno pozornost vzbujal velikanski šop hrastovega listja (Heill), humski veteranci, deputacija iz Ptujja, zatem pa domači, 33 po številu, pa seveda tudi s hrastovim listjem. Po običajnih ceremonijah v cerkvi se je vršilo zabijanje žrebcev. Pridigoval je vlč. gosp. župnik Bratušek od Svetinj ter je temu dnevu primerna krasna pridiga poslušalce res zelo vnela. — Samo veteranci bi nam Sv. Miklavž ta dan skoro ponemčili! Najbolj čudno pa je to, da so nekateri vodji te prireditve celó člani ljutomerskega Sokola! Res, sokolsko-narodna (!) vzgoja! Spominski traki in drugo je bilo seveda

tudi vse nemško! — Naša društva pa pri Sv. Miklavžu spé. To na uho merodajnim faktorjem!

Š Razpust okrajnega zastopa. Okrajni zastop Slovenska Bistrica je z odlokom c. kr. namestnijske v Gradcu št. Z. 9 588/13 razpuščen in kot komisar določen g. dr. Štefan baron Neugebauer pl. Codan.

✠ 1599

Potrtim srcem javljamo, da je naš ljubljenski brat in stric, gospod

Josip Jeglič

c. kr. davkar v pokoju

preminul v 77. letu svoje starosti.

Pogreb bo v četrtek, 22. t. m. iz hiše žalosti na pokopališče sv. Jakob v Podbrezjah.

Ljubljenski ranjkega priporočamo v blag spomin in molitev.

Podbrezje, 20. vel. travna 1913.

Žalujejo ostali.

✠ 1566

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljenski soprog, oziroma oče, stari oče, brat in tast, gospod

Anton Kastelic

posestnik in trgovec

včeraj ob 10. uri zvečer po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, v starosti 58 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši jutri v torek, dne 20. maja ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Dolnjem Logatcu.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v farni cerkvi.

Dolenji Logatec, dne 19. maja 1913.

Žalujejo ostali.

Proda se po nizki ceni malo rabljen

čevljarški stroj

dobro ohranjen, v Škofji Loki št. 71 („Društveni Dom“).

Tvrda Ivan Jelačin v Ljubljani sprejme takoj

trgovskega pomočnika

specerijske stroke. Ponudijo naj se le oni, ki so prosti vojaščine oziroma so približno 24 let stari.

Gostilna in trgovina

na Spodnjem Štajerskem, okraj Celje, na najboljšem mestu, na križišču treh cest, dobro podjetje, enonadstropna hiša, z gostilniško sobo, prodajalno, stranskimi sobami, kuhinjo, stranska poslopja krita z opeko, hlev, okoli 1 oral njiv, lep velik vrt, mnogo drevja. Vodna moč na razpolago. Proda se z opravo vred za 13.000 K. Plačilni pogoji po dogovoru. Kupcem daje pojasnila „Verwaltung des Realitäten-Markt“, Gradec, Hammerlinggasse št. 6. (2931)

1563

Trezen, miren in zanesljiv

MLEKAR

popolnoma vešč v tem poklicu, kakor tudi v izdelovanju surov. masla in vseh vrst sira, želi premeniti službo. Nastop čez en mesec, najraje pa od 15. septembra do 1. oktobra t. l. Spričevala na razpolago. — Blagohotne ponudbe do 28. t. m. na upravo „Slovenca“ pod znakom: „Mlekar 1567“.

1567

Naravna **Bilinska kislá voda**

najbogatejši alkalični (natron-lithion) kislec na Češkem. Izborna dietetična nam na pijača. O vrednosti bilinske izvolite vprašati bilinskega zdravnika. 3851

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3082 m, sred. tlak 738.0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
19	9. zveč.	732.2	12.9	sl. svzh.	dež	
	7. zjut.	737.4	5.3	sl. jzah.	dež	30.2
20	2. pop.	737.3	9.3	sl. jug	"	

Srednja včerašnja temp. 13.6°, norm. 14.5°.

Fran Pogačnik

Anica Pogačnik, roj. Zorman

poročena

Ljubljana Spodnja Šiška

V Ljubljani, dne 20. maja 1913.

1565

VOJSKA NA BALKANU.

Sestavila profesorja dr. Vinko Šarabon in Anton Sušnik.

Cena za elegantno vezan I. del K 7.20.

To delo je gotovo najlepša in najbogateje opremljena slovenska knjiga, ki obsega zanimiv in vsestransko zanesljiv popis krvave vojske, ki so jo izvojevali naši balkanski bratje s tisočletnim zatiralcem, krutim Turčinom, in ki ne najde para v svetovni zgodovini. Knjiga ima nebroj krasnih slik in bogato zunanjo opremo. Na to krasno delo, ki vsebuje najzanimivejši del slovanske zgodovine, bo lahko ponosen vsak posameznik, pa tudi vsaka javna knjižnica.

II. del, ki bo manjšega obsega, izide v kratkem.

Slovenska kuharica

Magdalene Pleiweisove. Šesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek. To je najboljša in najpopolnejša slovenska kuhinjska knjiga, ki pomeni za naše ženstvo velik napredek v gospodinjstvu. Ta zlata knjiga slovenskega ženstva je izšla v dveh izdajah:

Velika izdaja, ki obsega 598 strani, ima 18 krasnih, večbarvnih tabel in mnogo slik med besedilom, elegantno vezana K 6.— (po pošti 30 vin. več).

Okrajšana izdaja, brez slik in prikrojena za vsakdanje potrebe, stane K 3.—, vezana K 3.60 (po pošti 30 vin. več).

Knjiga o lepem vedenju.

Spisal Urbanus. Cena K 3.—, elegantno vezana K 4.—. — Ta knjiga nudi vsa pravila za omikano vedenje in polaga prvo važnost naoliko in plemenitost srca. Knjiga je namenjena vsem stanovom; kdor se bo ravnal po njenih navodilih bo povsod čislán, priljubljen in spoštovan.

Stoletna pratika

dvajsetega stoletja (1901—2000). K 1.30, vezana K 2.— (po pošti 20 vin. več). — To je knjiga, ki nas uči vsega, kar je potrebno vedeti o časoslovju. Knjiga obsega tudi koristna gospodarska pravila, najvažnejša zdravstvena navodila ter mnogo drugih za praktično življenje potrebnih podrobnosti.

Načrt Ljubljane.

1:10.000 zelo natančno izvršen. Cena načrta v dveh barvah 30 vin., v petih barvah 50 vin. — Načrt je vsled svoje natančnosti zelo pripraven ter priporočljiv za tujca in domačina, pa tudi za šolsko mladino, ki se mora seznaniti s poznavanjem in čitanjem zemljevidov. Dobi se tudi v nemškem jeziku po istih cenah.

S pomočjo sledečih knjig se bo vsak Slovenec lahko sam in v kratkem času naučil ne le ustmene temveč tudi pismene nemščine:

Nemščina brez učitelja.

Sestavil Pavel Novak. Obsega dva dela:

I. del „Slovensko-nemška slovnica za samouke“. Cena 1 K 20 v.
II. del „Slovensko-nemški razgovori“ v vsakdanjem življenju. Cena 1 K 20 v.

Oba dela skupno vezana v platno veljata samo 2 K 80 vin.

Prvi del, ki obsega slovnico, je za temeljito priučenje nemščine nujno potreben, drugi del ga pa izpopolnjuje in je za praktično in hitro rabo nad vse primeren; obsega namreč razgovore za najrazličnejše slučaje in prilike, v katerih more priti nemščine neuk Slovenec v neposredno dotiko z Nemcem.

Poleg „Nemščine brez učitelja“ je za samouka tudi nujno potreben

Slovarček nemškega in slovenskega jezika.

Sestavil profesor dr. Janko Šlebingar.

Cena K 1.20, v platno K 1.80, po pošti 20 vin. več.

Slovarček je prirejen s posebnim ozirom za samouke, ker navaja pri nemških besedah vse nepravilne oblike, tako da si bo samouk v tem slovarčku nemške besede ne samo poiskal, temveč se jih bo naučil v praktični govorici prav rabiti. Za šolsko mladino in dijaštvo, dalje za samouka in sploh za vsakega, ki se bori s težavami nemškega jezika, je dr. Šlebingarjev Slovarček nenadomestljiv pripomoček.

Lepa naša domovina.

(Kranjska v podobah.) Cena K 1.20. Ta album nudi zbirko večbarvnih pokrajinskih slik, ki kažejo naravno krasoto in druge znamenitosti kranjske dežele. K vsaki sliki je pridejan kratek opis.

Pod svobodnim solncem.

(F. S. Finžgar.) Povest davnih dedov. 2 zvezka K 6.80, vezano K 8.80.

Dekle z biseri.

Povest iz Neronove dobe. — Cena K 2.20, vezano K 3.20.

Zadnja kmečka vojska.

Zgodovinska povest iz leta 1573. Cena K 1.60, vezano K 2.60.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(Lucij Flav.) Zgodovinski roman. (Spillmann.) 2 zvez. K 3.80, vez. K 5.40.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

Harden o mednarodni situaciji.

Harden, politični pesnik, ki se smatra za propagatorja Bismarckovih misli, se je mudil te dni v Pragi, kjer je na političnem shodu ob mnogoštevilni udeležbi Nemcev in nekaj Čehov imel predavanje: »O balkanski vojni«. Seveda kakor avstrijski gost ni hotel kritizirati politike naše diplomacije, ali jasno je govoril o politiki Nemčije. V več nego dveurnem, zlasti v prvi polovici interesantno pointiranjem predavanju, je podal Harden sliko o mednarodni situaciji po zgodovinskih dogodkih na Balkanu. Govoril je spoštljivo o slovanskih zmagovalcih, dasi si je dovolil tudi nekaj bodečih opazk, kakor je to že nemški naruri prirojeno. — Leto 1912. je bilo po Hardenovem mnenju za Nemčijo nesrečno leto. Balkanska vojna bo v svojih posledicah važnejša kakor nemško-francoska vojna l. 1870. Tri velike dogodke je prineslo preteklo leto, vseprek nesrečne z nemškega stališča. Turčija, s katero je Nemčija računala v slučaju konflikta z Anglijo, je razbita in je izginila iz evropske mape. Angleske naselbine so sklenile dejansko podpirati oroženje ladij matere-dežele. Anglija se ravna po revalskem dogovoru. Približala se je Rusiji in ni proti razširjenju balkanskih držav. Na ta način se hoče okrepiti proti Nemčiji. London je dosegel, kar je hotel, tako v političnem, kakor v gospodarskem oziru. Dočim je bilo minulo leto za Avstrijo in Nemčijo slabo, kaže Anglija v svoji bilanci ugodnejše številke kadarsbodi poprej. Lahko se ponaša tudi Rusija z nenavadno ugodnimi uspehi. S porazeno Turčijo je izgubila Nemčija v političnem oziru svoj glavni trumf. Tripelententa je bila ojačena. Stališče trozveze oslabljeno. Ob avstrijski meji se je vzdignila slovanska moč (vsled tega vojaška predloga v Nemčiji); deluje se na to, da se Rumunija odtrga od trozveze, češ da se rumunska država mora poživeti le na stroške Ovstro-Ogrske. Tako ima Avstrija v svojem obližju vsega vkup pet držav, ki se nameravajo razširiti na njen račun, in sicer: Rusijo, Rumunijo, Srbsko, Črnogoro in pa dvomljivo zaveznico Italijo. (Nemčije govornik ni hotel v misel vzeti.) Nemčija si ni koristila s svojim zagotavljanjem, da je predvsem za mir. Rajše naj bi bila takoj jeseni mobilizirala osem armadnih zborov v obrambo življenjskih koristi nemštva, zakaj koristi nemštva morata braniti obe cesarstvi brez ozira na državopravne svoje meje. — In v interesu Nemčije je, da zabrani zedinjenje slovanskega sveta od Belega čez Črno morje k Adriji. Mnogo se je izgubilo. Situacija je zlasti v Avstriji mučna, ampak za Nemčijo še ni prepozno. Pozdravili bi z radostjo vest, da so zastopniki obeh nemških cesarstev zapustili londonsko konferenco, kjer se dela le za koristi tripelentente ter se vzdržuje svetovni mir samo za ceno, da dosega nasprotniki nemštvo to, kar si žele. — Naposled je berolinski publicist govoril o razni možnosti avstro-ogrške politike v sedanjí situaciji ter je kazal na problematičnost (negotovost) in odločnost kazenske ekspedicije proti Črnigori, ki bi zedinila ves slovanski svet proti Avstro-Ogrski. Kazalo bi marveč zopet zasesti Novi Pazar notri do Mitrovice in tako onemogočiti združitev obeh srbskih držav. — Najhuje pa bi bilo vsekako za Avstro-Ogrsko, ko bi si po Turčiji namesto kakšnega ozemlja nakopala samo sovraštvo narodov bivše raje. Če že ni mogoče neprijateljstvo uničiti, je citiral Harden Macchiavellija, potem je potrebno narediti si jih za prijatelje. Nikdar pa ni prepozno za močnega, kateri vé, kaj hoče in kateri hoče, kar mora hoteti v prid svojega napredka in bodočnosti svoje.

Prvoobhajancem se vtisne dan prvega svetega obhajila, ki je najsrečnejši dan celega življenja, najbolj v spomin, če jih na ta dan spominja kak dar v obliki lepe podobe. Tak spominek prvega sv. obhajila, umetniško izvršen s primernim napisom v velikosti 28 1/2 x 19 1/2 cm, ki stane samo 15 vinarjev, je na razpolago v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Slika predstavlja Jezusa s sveto hostijo; puščen je tudi prostor za obhajanje in darite-ljevo ime. Ista slika se dobi tudi pod celulozidom za ceno 80 vin.

Za darila prvoobhajancem priporočamo istočasno tudi knjižice:

»Obiskovanje presv. Rešnjega Telesa.« Otrokom, ki se pripravljajo za prvo sv. obhajilo — po 6 vin.

»Spominek I. sv. obhajila«, 12 vin., vez. 24 vin.

»Podobica sv. Alojzija ali njegova pot v nebesa«, 10 vin., v platnu 20 vin.

Auto motor - kolo s sedežem (Beiwagen), popolnoma prenovljen, proda za zelo nizko ceno Dragotin Hribar, Ljubljana.

TAMBURAŠKE SKLADBE:

Danici (serenada), za brač I. in II. s spremljevanjem tamb. zbor, part. 1 krona 20 vin.

Dolenjska (koračnica), part. 1 K 20 vin.

Vrbiče nad morem (primorska pesem za tamburaški zbor), part. 2 K 40 vin.

Na vasi (koračnica), part. 1 K 20 v. **Križpolka**, Part. 2 K 40 vin.

Dobijo se v **Katoliški Bukvarni** v Ljubljani.

Domača najnovejša
konfekcijska trgovina
Maček & Komp.
Franca Jožefa cesta 3

se priporoča cenj. p. n. občinstvu v nakup

narejenih oblek.

Sprejemajo se naročila po meri, ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Moderno zidana, solnčno ležeča

hiša

ki je še 16 let davka prosta, na najlepšem kraju v Ljubljani, z velikim, krasno zasejanim vrtom, z dvema lepimi stanovanji po 4 sobe s kopeljo itd., se jako ugodno proda.

Več se poizve v upravištvo tega lista pod št. 1254. (Znamka za odgovor.)

Proda se dobro idoča

pečarska obrt

z veliko trgovino posode, s 4—5 pomočniki, 60—100.000 K letnega prometa, velikim številom odjemalcev, tudi na Kranjskem. Cena 3000 K. — Zaloge posebej le proti gotovini, v Celovcu v bližini »Narodnega Doma«. — Vprašanja sprejema uprava lista pod št. 795.

! Odkar zajtrkujem in južnam !
sladni čaj

ne maram za noben drug zajtrk in se čutim zdravega, močnega in prihranjen polovico denarja v gospodinjstvu tudi na mleku in sladkorju. Za dojenčke ni boljšega redilnega sredstva. Take pohvale dohajajo vsak dan pri zopetnih naročilih Trnkoczy-jevega sladnega čaja, znamke **SLADIN** pri izdelovalstvu, lekarnarju Trnkoczy v Ljubljani zraven rotovža, kateri je vzgojil s sladnim čajem svojih 8 zdravih otrok. Po pošti najmanj 5 zavitekov K 4—, poštni zavitek 5 kg po 15 zavitek K 10— franko. Zavitek 1/2 kg po 60 vin. tudi pri trgovcih. Glavne zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstrasse 109, Radeckypplatz 4, Josefstädterstrasse 25. V Gradcu: Sackstrasse 4. 109

Ali ste že odposlali položnico „Slovenski Straži“?

Zaloga pohištva Fran Doberlet
Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 8
priporoča pohištvo vsake vrste v solidni izvršitvi in po nizki ceni.

Kavarna „Avstrija“
sprejme

učenca.

Zasluzek dober. 1349

Sanatorium Emona v Ljubljani,
Komenskova ulica 4
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. klr. odd. dož. boln.

KOLESARJI.

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, dokler ne poznate naših cen za leto 1913.

== najboljši in najcenejši nakup ==

pri trdki

Karel Čamernik & Ko. Ljubljana,

Dunajska cesta 9—12.

Špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posamezni deli. — Mehanična delavnica in garaža.

Konfekcijska trgovina in zavod za izdelovanje oblek po meri

A. Kunc, Ljubljana

priporoča svoje izborne izdelke vsakovrstnih

== poletnih oblačil. ==

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

847 1

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Izgotovljene obleke

površniki, pelerine za moške in dečke, fine vrhne jopice, cele obleke, kakor tudi posamezna krila za ženske. — Velika izbira v prvem nadstropju. — Nizke stalne cene v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Škofu“ Ljubljana, na vogalu Medarske ulice in Pred Škotiijo 3
nasproti gostilne „Pri Sokolu“ v podružnici tvrde R. Miklauc.

767

Specijalna modna in športna
trgovina za gospode
in dečke

I. KETTE

Ljubljana

Franc Jožef.
cesta št. 3

Cilindri
Klobuki
Slamniki
Čepice
Kravate
Rokavice
Nogavice
Naramnice
Žepne
robce
Srajce itd.

Vse potrebščine za tenis, lov, turistiko i. t. d. v lepi izbiri in zmernih cenah.

1511 (15)